

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (Γ3)

Αγαπημένα μου παιδιά,

Οι συνθήκες για όλους μας είναι δύσκολες ! Θα προσπαθήσουμε όμως να αντέξουμε, να παρακάμψουμε τις δυσκολίες και να είμαστε δημιουργικοί όσο καιρό θα είμαστε μακριά.

Προτείνω να ασχοληθείτε με τις παρακάτω ερωτήσεις στην προσπάθεια μιας επανάληψης της ύλης που διδαχτήκατε.

Οι εργασίες σας θα αποσταλούν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε μία από τις εξής διευθύνσεις: dina65@sch.gr ή dinageor1@yahoo.gr

Περιμένω τη δουλειά σας κι είμαι σίγουρη ότι θα είστε συνεπείς.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Στις παρακάτω περιόδους να βρείτε τις δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις και να προσδιορίσετε το σύνδεσμο εισαγωγής και το συντακτικό τους ρόλο .

- Θέλω να ξεκουραστώ.
- Παραδέχτηκε πως ήταν ένοχος .
- Πρέπει να πάρω άδεια για μια εβδομάδα .
- Αυτό θέλω εγώ, να κάνετε ησυχία.
- Φοβάμαι μήπως αρρωστήσω.
- Λέγεται ότι έχουν πολλά χρήματα .
- Πρόσεξε μη σε κλέψουν.

2. Χρησιμοποίησε τις παρακάτω λέξεις (σε τρεις προτάσεις την καθεμιά) με διαφορετικό κάθε φορά περιεχόμενο, προκειμένου να δημιουργήσεις εκφράσεις με ποικίλη σημασία (πολυσημία): **κλειδί, έκθεση.**

3. Να υπογραμμίσετε τις δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις, να αναγνωρίσετε το είδος τους και να βρείτε το συντακτικό τους ρόλο:

- Με έπεισε ότι τελικά δεν είχε ιδέα για το συγκεκριμένο θέμα.
- Με ανησυχεί μήπως καθυστερήσει η πτήση.
- Έμαθα ότι φεύγεις αύριο.
- Φαίνεται ότι θα γράψουμε διαγώνισμα στα μαθηματικά.

- Είναι πιθανό να επιστρέψει αύριο.
- Ο πόθος του να αναδεικνύεται πρώτος τον έκανε πολύ ανταγωνιστικό με όλους.
- Καταλαβαίνω πολύ καλά πώς νιώθεις.
- Είναι κρίμα που δε σε κάλεσαν.
- Αμφιβάλλω αν γνωρίζει την αλήθεια.
- Δεν έμαθα γιατί αναχώρησε εσπευσμένα για το εξωτερικό.

4 .Να υπογραμμίσετε τις δευτερεύουσες πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις, να βρείτε το συντακτικό τους ρόλο και να προσδιορίσετε αν είναι ΟΛΙΚΗΣ ή ΜΕΡΙΚΗΣ άγνοιας:

- Δεν είναι βέβαιο πότε θα τον συναντήσω.
- Απόρησα γιατί δεν μας ακολούθησε.
- Ο αστυνομικός τον ρώτησε αν γνώριζε κάτι για την υπόθεση.
- Αυτό δεν καταλαβαίνω γιατί συμπεριφέρονται τόσο απερίσκεπτα.
- Οι γονείς του απόρησαν αν είναι ευχαριστημένος με τους βαθμούς του.

5. Να αντικαταστήσετε τις δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις με το κατάλληλο ονοματικό σύνολο κάνοντας τις απαραίτητες μετατροπές:

- Είναι περίεργο **πώς απέδρασε ο ληστής από τη φυλακή.**
- Αυτός είναι ο μόνιμος φόβος του, **μήπως αρρωστήσει.**
- Απαγορεύεται **να σταθμεύετε εδώ.**
- Παραδέχτηκε **ότι φοβάται τα αεροπλάνα.**

6. Να διαβάσετε το ακόλουθο κείμενο & να γράψετε την περίληψή του σε περίπου 10 γραμμές:

Σκέψεις για την γλώσσα των νέων

Δεν είναι λίγες οι φορές που τις τελευταίες δεκαετίες ακούγονται δριμύτατες κριτικές κατά της σύγχρονης νεολαίας και του τρόπου που εκφράζεται γλωσσικά. Συνήθως πρόκειται για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας και διαφορετικής παιδείας που θεωρούν ότι η γλώσσα των νέων δεν αρμόζει στα ελληνικά ήθη και με αφορμή αυτήν προχωρούν και σε μία γενικότερη κριτική της συμπεριφοράς και των ιδεών τους. Δέχονται επιθέσεις για τις ξενόγλωσσες λέξεις που χρησιμοποιούν και για το υβρεολόγιο και τη χυδαιολογία που έχουν προσαρμόσει στον προφορικό τους λόγο.

Βέβαια, μία τέτοια κριτική δεν είναι και τόσο σύγχρονη. Από την αρχαιότητα ακόμη μεγάλοι φιλόσοφοι προσπαθούσαν να αποκρυπτογραφήσουν τη συμπεριφορά και τη γλώσσα των νέων. Ωστόσο, πρόσφατα σχετικά η κριτική τούτη στρέφεται κυρίως κατά της γλώσσας τους κάνοντας λόγο για αφελληνισμό της.

Οι συνήθεις κατηγορίες που τους αποδίδονται είναι ο επερχόμενος θάνατος της γλώσσας μας με τους νεολογισμούς που χρησιμοποιούνται συχνότατα.

Από την άλλη κατηγορούνται ότι χρησιμοποιούν περιορισμένο λεξιλόγιο στην καθημερινή τους επικοινωνία και πως παραμορφώνουν τη γλωσσική δομή με ασυνταξίες ή αναστατώνουν τον «παραγωγικό μηχανισμό» της ελληνικής παραβιάζοντας τους γραμματικούς κανόνες και δημιουργούν νέες λέξεις αλλάζοντας συχνότατα τις σημασίες των υπαρχουσών λέξεων.

Μία άλλη σχετική κατηγορία είναι ότι δανείζονται αλόγιστα από ξένες γλώσσες και ιδιαίτερα από τα αγγλικά ή τα γαλλικά χρησιμοποιώντας τις ελεύθερα στο γραπτό ή προφορικό λόγο. Σε όλα αυτά έρχονται να προστεθούν οι γνωστές εθνοκεντρικές αντιλήψεις περί αναλφαβητισμού, εφόσον οι νέοι δεν είναι σε θέση να εκφράζονται σωστά γραπτώς.

Κάπου εδώ οφείλουμε να δούμε, όμως, και ποιοι είναι τελικά εκείνοι που αποδίδουν τέτοιες κατηγορίες και αν εν τέλει πρόκειται για επιστήμονες ή απλά θυμωσώφους. Πρόκειται, λοιπόν, όπως προαναφέρθηκε για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας που έχουν ξεφύγει προ πολλού από τη νεανική. Αναλόγως είναι μίας διαφορετικής κουλτούρας και συχνά απέχουν από τα νεανικά δρώμενα (ακόμη κι αν είναι γονείς μαθητών).

Μέσα στην παραζάλη των ΜΜΕ και δη των ηλεκτρονικών μέσων και τα βιαστικά συμπεράσματα των δημοσιογράφων και ορισμένων φιλόλογων βγαίνουν αβίαστα τέτοια συμπεράσματα. Ωστόσο, οι γλωσσολόγοι –οι ειδικοί επί του θέματος- τονίζουν ότι δεν πρόκειται για ελληνικό φαινόμενο, αλλά για παγκόσμιο. Μάλιστα, αυτοί είναι που υποστηρίζουν άμεσα τη νεολαία, τονίζοντας ότι καμία γλώσσα δε χάθηκε ποτέ λόγω του νεανικού τρόπου επικοινωνίας. Αντίθετα, οι γλώσσες εμπλουτίζονται καθώς μόνο οι νέοι έχουν βιολογικά και κοινωνιολογικά τη δύναμη να παρατηρούν τις κοινωνικές αλλαγές και να τις περιγράφουν.

Εξάλλου, στόχος της γλώσσας είναι η επικοινωνία των μελών μιας συγκεκριμένης κοινωνίας κοινότητας και ενός συγκεκριμένου τόπου. Εφόσον αυτό επιτυγχάνεται, κανένας δεν έχει δικαίωμα να χαρακτηρίζει τους νέους ότι δε χρησιμοποιούν ορθώς την ελληνική, αλλά χρησιμοποιούν μία εκδοχή της ελληνικής. Εκτός κι αν κάποιος θεωρεί ότι η γλώσσα των νομικών ή των γιατρών ή της ποίησης αποτελούν την επίσημη εκδοχή της ελληνικής. Φυσικά θα επρόκειτο για αστειότητα αλλά αυταπόδεικτα οι προαναφερθείσες επαγγελματικές γλώσσες όπως και όλες οι άλλες κοινωνικές διάλεκτοι εμπλουτίζουν την ελληνική.

Η ίδια η γλώσσα δεν αποτελεί πανάκεια ούτε κάτι στατικό. Ας θυμηθούμε ότι οι αρχαίοι Έλληνες έγραφαν με ατονικό σύστημα, χωρίς κενά μεταξύ των λέξεων, βουστροφηδόν και κεφαλαιογράμματα. Άρα η πρώτη αλλοίωση επήλθε με τους τόνους και τα πνεύματα ή τα μικρά γράμματα. Και πάλι αστειότητες, επειδή όλα ήταν κοινωνικές και πολιτικές ή πολιτιστικές ανάγκες των εποχών. Αφήστε που τότε δεν υπήρχαν υπολογιστές ή ανελκυστήρες ή οδοντογιατροί, χωρίς να ξεχνάμε τη μουσική προφορά της ελληνικής ή την καθαρά φωνητική της γραφή (σήμερα είναι ιστορική και όχι φωνητική, όπως η σλάβικη π.χ.). Η γλώσσα λοιπόν, αλλάζει και δεν κινείται σε γραμμικό επίπεδο ανάλυσης, όπως αυτή της γραμματικής: παρακολουθεί τις κοινωνικές κι επιστημονικές αλλαγές της ομιλούσας ομάδας. Μια γλώσσα διαμορφώνεται μέσα σε ένα συγκεκριμένο και δομημένο κοινωνικό σύνολο με ομοιογένεια.

Από την άλλη, δεν επιτρέπεται να ξεχνάμε ότι η γλώσσα των νέων έχει έναν καθαρά συνθηματικό χαρακτήρα. Οι νέοι θέλουν να μιλούν έτσι για να μη γίνονται κατανοητοί από τους γύρω τους. Σχετικά με την αλόγιστη χρήση των αλλόγλωσσων λέξεων είναι γνωστό ότι ο κώδικας τούτος είναι από τους πιο σαφείς και αφαιρετικούς,

χωρίς περιττολογίες και χρησιμοποιείται και από μορφωμένους νέους (γι' αυτό και στο μάθημα της Έκθεσης έχουν χαμηλούς βαθμούς).

Και δεν μπορώ να παραδεχτώ την θεωρία περί άγνοιας των γραμματικών κανόνων. Οι κανόνες είναι γνωστοί, αλλά μέσα στην ανάγκη διάκρισης στη σχολική και ευρύτερη νεανική κοινότητα αδιαφορούν άμεσα. Αλλά ότι υπάρχει κακή γλωσσική εκπαίδευση ή χαμηλοί βαθμοί που επηρεάζουν σε αυτή την κατεύθυνση είναι γεγονός. Σε όλα αυτά έρχονται να προστεθούν και οι γνωστοί δημοσιογραφικοί νεολογισμοί και τα μαργαριτάρια τους, που επηρεάζουν όλη την κοινωνία και τη νεολαία, σε συνδυασμό με τους διαλόγους μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον, εξαρτώμενοι και τούτοι απ' το μορφωτικό επίπεδο των γονέων.

Σαν επίλογο θα έλεγα ότι η σημερινή νεολαία έχει τη δική της γλώσσα με τους δικούς της κανόνες και στόχο τη μεταξύ τους επικοινωνία μόνο. Τούτος ο συνθηματικός χαρακτήρας εντοπίζεται σε όλο τον κόσμο και κάθε εποχή. Με τον καιρό και την ενηλικίωση και την παράλληλα ενσωμάτωση στην κοινωνία η γλωσσική τους επιλογή εγκαταλείπεται και ακολουθούν τους κανονικούς γλωσσικούς κανόνες.

7. Σε μία παράγραφο 8-10 γραμμών να αναπτύξετε την ακόλουθη άποψη: «Συχνά θύματα ρατσισμού γίνονται τα πιο αδύναμα μέλη της κοινωνίας».